

Číslo: 6113/2024-2025

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 13. 01. 2025 do 17. 01. 2025**

Názov kontrolovaného subjektu	
Reedukačné centrum, Mierová 137, Tornaľa	
Zriaďovateľ	Regionálny úrad školskej správy v Banskej Bystrici

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Peter Tóth, riaditeľ reedukačného centra

Mgr. Vojtech Galo, zástupca riaditeľa pre výchovu mimo vyučovania a vedúci vychovávateľ

Mgr. Peter Kubanský, poverený pedagogický zástupca riaditeľa RC

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 6113/2024-2025 zo dňa 07. 01. 2025 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Ing. Bc. Darina Žemberová, školská inšpektorka –
ŠIC Trenčín

Ing. Iveta Trévaiová, školská inšpektorka – ŠIC Nitra

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKcie

Stav poskytovania výchovy, starostlivosti a dodržiavanie ľudských práv a práv detí v reedukačných centrách.

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia bola vykonaná v štátnom špeciálnom výchovnom zariadení (ŠVZ) s výchovným a vyučovacím jazykom slovenským. Kontrolovaným subjektom bolo reedukačné centrum (RC) pre chlapcov od 15 do 18 rokov. Mali možnosť požiadať o predĺženie pobytu o jeden rok výchovy a vzdelávania vrátane prípravy na povolanie s cieľom ich opätovného začlenenia do pôvodného sociálneho prostredia. RC bolo internátne zariadenie s nepretržitou prevádzkou. Celková kapacita ubytovacej časti zariadenia v dôsledku vybudovania nových izieb bola zmenená z 36 na 48 miest pre chlapcov. Zmena bola zaznamenaná v *prevádzkovom poriadku pre ubytováciu časť RC* a následne schválená dňa 12. 07. 2024 Regionálnym úradom verejného zdravotníctva (RÚVZ) so sídlom v Rimavskej Sobote. V čase kontroly bolo v RC evidovaných 37 chlapcov (6 výchovných skupín), z toho 16 chlapcov umiestnených na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti (ÚS), 11 chlapcov umiestnených na základe neodkladného opatrenia (NO) súdu podľa osobitného predpisu, 7 chlapcov umiestnených na základe rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia (VO) a 3 chlapci

umiestnení na základe rozhodnutia súdu o uložení ochrannej výchovy (OV). Počas výkonu školskej inšpekcie nastalo zlúčenie dvoch výchovných skupín (VS) z dôvodu prípravy rekonštrukcie a úpravy priestorov jednej VS. Z 37 chlapcov bolo v čase kontroly prítomných 33, 2 chlapci boli evidovaní na úteku, 1 bol vo výkone trestu a 1 bol vo väzbe. Z dotazníka riaditeľa RC vyplynulo, že 30 chlapcov pochádzalo zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) z marginalizovanej rómskej komunity (MRK). Všetci chlapci boli primárne diagnostikovaní s poruchou správania (PS), z toho bolo 8 s PS v kombinácii s mentálnym postihnutím (MP), 7 s PS a s poruchou aktivity a pozornosti (PAAp) a 4 chlapci s viacnásobným postihnutím. V aktuálnom školskom roku bolo v procese pedopsychiatrickej liečby 21 chlapcov, ktorým podávala lieky diplomovaná zdravotná sestra zariadenia. V RC sa vzdelávalo 23 chlapcov v strednej odbornej škole, 6 v odbornom učilišti a 8 v kurze prípravy na povolanie.

Z predloženej *analýzy súčasného stavu ŠVZ* za rok 2023/2024 možno skonštatovať, že v RC evidovali najkratší pobyt chlapca v zariadení 1 mesiac a najdlhší pobyt 48 mesiacov. Z úplnej rodiny bolo 10 chlapcov, z neúplnej 10 a 8 chlapcov z centier pre deti a rodiny (CDR). Pred umiestnením do RC absolvovali 6-ti chlapci pobyt v diagnostických centrách (DC). Z identifikačných údajov poskytnutých riaditeľom RC vyplynulo, že dôvody umiestnenia chlapcov v RC boli najmä alkohol a sklon k závislostiam (37), drobné krádeže (21), úteky z domu (15), záškoláctvo (12), predčasný pohlavný život (11), ublíženie na zdraví (5), poškodzovanie cudzej veci (4) a iné trestné činy – sexuálne násilie (7). Z umiestnených chlapcov mali najväčšie zastúpenie chlapci z Košického kraja (14), Prešovského (8), Banskobystrického (8), Nitrianskeho (3), Žilinského (2), Trenčianskeho (1) a Trnavského kraja (1 chlapec). V RC bola zriadená ochranná a zdravotná miestnosť. Proces reedukácie chlapcov a výchovno-vzdelávaciu činnosť uskutočňovali pedagogickí zamestnanci prostredníctvom individuálnych reedukačných programov (IRP).

Výchovnú činnosť v RC zabezpečovali pedagogickí zamestnanci: riaditeľ RC, poverený pedagogický zástupca riaditeľa RC, vedúci vychovávateľ, 13 denných vychovávateľov. Výchovnú činnosť v nočných hodinách vykonávalo 12 nočných vychovávateľov. Vzdelávaciu činnosť zabezpečovali 2 učitelia, vedúci majster odborného výcviku, 5 majstrov odborného výcviku (MOV). Odborné činnosti vykonávali psychologička a sociálna pedagogička. Sociálna pedagogička v zmysle novelizácie zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch s účinnosťou od 01. 01. 2025 bola pôvodne sociálna pracovníčka. Zdravotnú starostlivosť poskytovala zdravotná sestra zariadenia. Zariadenie nedisponovalo liečebným pedagógom ani špeciálnym pedagógom.

ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Organizačné zabezpečenie RC

ŠVZ malo formulovanú víziu a realistickú stratégiu rozvoja, čo preukázala riaditeľom predložená *Koncepcia rozvoja školského zariadenia 2023 - 2028*, v úvode ktorej zhodnotil aktuálny stav RC. Koncepcia obsahovala SWOT analýzu, analýzu splnenia cieľov koncepčného zámeru z obdobia 2017 - 2022 a koncepčný zámer rozvoja RC. Riaditeľ ŠVZ vydal a zverejnil *výchovný program* s názvom *Na ceste k osamostatneniu sa v spoločnosti* s platnosťou

od 06. 09. 2023 v súlade s ustanoveniami školského zákona po prerokovaní v pedagogickej rade a v rade školského zariadenia, čo dokumentovali predložené zápisnice. Výchovný program (VP) školského zariadenia bol zverejnený na jeho webovom sídle a oznam vo vstupnom priestore do RC poskytoval informáciu o prístupe a uložení výchovného programu u riaditeľa RC. Na základe uskutočnených analýz prostredia bolo základnou víziou „Vrátiť do spoločnosti prevychovaného a odborne vzdelaného človeka“. VP zohľadňoval reálne podmienky ŠVZ, vymedzoval vlastné ciele a poslanie výchovy v súlade s princípmi a cieľmi stanovenými školským zákonom. Súčasťou VP boli tematické oblasti¹ výchovy rozpracované najmenej v rozsahu ustanovenom výchovným štandardom pre starší školský vek a adolescentov. Ciele výchovy v RC napĺňali prostredníctvom režimových činností zaznamenávaných v denníkoch výchovných skupín.

Školský poriadok (ŠP) RC upravoval podrobnosti o vnútornom režime a prevádzke školského zariadenia, práva a povinnosti žiakov a ich zákonných zástupcov, pravidiel vzájomných vzťahov s pedagogickými a ďalšími zamestnancami zariadenia, podmienky nakladania s majetkom, podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím. RC malo zavedené postupy a pravidlá týkajúce sa príchodu nového dieťaťa, návštev, telefonovania a preberania zásielok. Deklarované postupy dodržiavania poriadku ŠVZ boli overené kontrolou dokumentácie a riadenými rozhovormi s chlapcami. V rozhovoroch náhodne vybraní chlapci uviedli, že boli do RC prijatí sociálnou pedagogičkou, ktorá s nimi a sociálnou kuratelou kompletizovala ich dokumenty a následne boli odovzdaní zdravotnej sestre na vstupnú prehliadku. Po vstupnej zdravotnej prehliadke navštívili psychologičku zariadenia, ktorá s nimi vykonala rozhovor. Následne chlapcov prevzal zástupca pre výchovu mimo vyučovania (VMV), oboznámil ich s ubytovacím a ŠP RC, BOZP a protipožiarnou ochranou, úschovou občianskeho preukazu v osobnom spise na sociálnom úseku, o čom vykonal písomný záznam s podpisom oboznamovaného žiaka. Skupinový vychovávateľ vysvetlil chlapcom režim dňa, bodovací systém a ďalšie potrebné informácie. Súčasťou ŠP RC boli dodatky, interné smernice a manuály pre jednotlivé činnosti v RC, ktoré vychádzali zo ŠP RC. *Návštevný poriadok RC Tornaľa (Dodatok č.1 k vnútornému poriadku)* dopĺňal informácie o možnostiach návštevy blízkou osobou osobným kontaktom, prípadne videonávštevy. *Manuál pre uskutočňovanie telefonických rozhovorov žiakov* vypracovaný zástupcom za VMV upravoval podmienky telefonovania chlapcov v RC Tornaľa. Manuál bol chlapcom k dispozícii na nástenke pri vstupe do ubytovacej časti. *Smernica č. 08/2023 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v RC Tornaľa* upravovala základné znaky, formy a prejavy šikanovania, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy jeho riešenia v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia. *Smernica č. 10/2023 Prevencia sociálno-patologických javov* predstavovala ucelený systém filozofických prístupov, dlhodobých cieľov, akcií a aktivít smerujúcich k prevencii negatívnych javov v správaní sa chlapcov. ŠP RC umožňoval chlapcom účasť na súťažiach so súhlasom riaditeľa

¹ Rodina vzťahy a partnerstvo, kultúra a umenie, spoločnosť a príroda, zdravie a subjektívna pohoda, sebarozvoj a svet práce, komunikácia a práca s informáciami

za stanovených podmienok hodnotiaceho systému. Informácie o používaní počítačov a prístup k internetu ŠP neupravoval. ŠP RC bol dňa 06.09.2023 prerokovaný a schválený na pedagogickej rade a následne na rade ŠVZ s účinnosťou od 31.10.2023. Podpisom na prezenčnej listine deklarovali pedagogickí, odborní a prevádzkoví zamestnanci oboznámenie sa s ním. Bol zverejnený na webovom sídle zariadenia a na vstupnej nástenke RC.

Organizačný poriadok (OP) ŠVZ určoval vnútornú organizáciu a definoval základné pravidlá riadenia školského zariadenia. Upravoval organizačnú štruktúru, zásady riadenia, metódy práce, pôsobnosť a vnútornú právomoc jednotlivých útvarov v rámci organizačnej štruktúry a tiež ich vzájomné vzťahy.

Vnútorný hodnotiaci poriadok vychádzal zo ŠP zariadenia. VMV prebiehala vo výchovných skupinách, do ktorých boli chlapci umiestňovaní v spolupráci so psychológom zariadenia, pričom sa prihliadalo na aktuálne potreby žiakov. Chlapci umiestnení v RC boli najskôr zaradení do adaptačnej skupiny. Adaptačná doba trvala 1 kalendárny mesiac. Z výpovedí chlapcov vyplynulo, že počas tohto obdobia sa oboznamovali so ŠP zariadenia, hodnotiacim systémom, režimom dňa, priestormi zariadenia, zamestnancami, právami a povinnosťami. Mohli sa pohybovať len v priestoroch RC, prijímať telefonáty a návštevy rodinných príslušníkov alebo iných schválených osôb. Telefonáty z vlastnej iniciatívy ešte nemali povolené. Z predloženej dokumentácie vyplynulo, že do konca adaptačného obdobia každému chlapcovi vypracovali IRP podľa internej smernice č. 2/2023 vydanéj riaditeľom RC. Po adaptačnej dobe boli chlapci zaradení do neutrálnej skupiny, kde nemali sankcie a zároveň nepatrili do žiadnej zo zvýhodnených skupín. Na základe plánu vychovávateľa sa mohli zúčastňovať skupinových vychádzok v sprievode vychovávateľa maximálne dvakrát do týždňa. V stanovené časy mohli prijímať telefonáty, iniciatívne telefonovať zo služobného mobilu v určený deň a hodinu podľa rozpisu. Povolená dĺžka volania bola maximálne 10 minút. Na základe dosiahnutých výsledkov boli z neutrálnej skupiny preradení do žiackej rady (ŽR). Podmienky navrhnutia do ŽR a udržania sa v nej boli stanovené v ŠP. Chlapci, ktorí boli členmi ŽR na základe dosiahnutých výsledkov, boli zo ŽR preradení do polootvorenej skupiny. Výhody polootvorenej skupiny okrem nárokov zo ŽR spočívali v nároku na víkendovú dovolenku dvakrát do mesiaca po súhlase kurately a návrhu a odsúhlasení na porade vychovávateľov. Mohli chodiť na individuálne vychádzky do mesta dvakrát do týždňa (okrem piatku) na 2 hodiny počas školských dní v poobedňajších hodinách a cez víkend a voľné dni na 2 hodiny po dohode so službukonajúcim a zmenovým vychovávateľom. Chlapci, ktorí boli členmi polootvorenej skupiny na základe dosiahnutých výsledkov boli z polootvorenej skupiny preradení do otvorenej skupiny. Z výpovede vedúceho vychovávateľa vyplynulo, že dosiahnutie otvorenej skupiny bolo cieľom reedukácie ich výchovného zariadenia. Výhody otvorenej skupiny okrem nárokov z predchádzajúcich skupín spočívali v nároku na víkendovú dovolenku štyrikrát do mesiaca po súhlase kurately, návrhu a odsúhlasení na porade vychovávateľov. Chlapci mohli chodiť na individuálne vychádzky do mesta trikrát do týždňa za rovnakých podmienok ako polootvorená skupina. Podmienky, ako aj kritériá preradenia z jednotlivých skupín boli stanovené v ŠP. Každý vychovávateľ mal k dispozícii od vedúceho vychovávateľa tzv. *pracovný manuál pre bodovací systém žiakov*. Súčasťou ŠP bol aj

disciplinárny a bodovací poriadok, v ktorom boli jasne zadefinované zásady udeľovania odmiern a ukladania disciplinárnych opatrení, bodové hodnotenie, kritériá pre udeľovanie jednotlivých bodov na úseku teoretického, praktického vyučovania a VMV. Chlapci v rozhovoroch potvrdili, že s bodovacím systémom boli oboznámení, vedeli uviesť v akej skupine sa aktuálne nachádzali, aké výhody im z danej skupiny plynuli. Záznamy o pridelovaní bodov mali chlapci k dispozícii na viditeľnom mieste. Pridelené body, denne pred ukončením služby zapisoval službukonajúci skupinový vychovávateľ na bodovací hárok skupiny. Register všetkých bodov bol k dispozícii v elektronickej podobe, samostatne za školu, správanie a aktivitu.

Personálne zabezpečenie RC

V RC pôsobilo 54 zamestnancov, z nich bolo 24 pedagogických zamestnancov (riaditeľ RC, jeho 2 zástupcovia, 13 vychovávateľov, 2 učitelia, vedúci MOV, 5 MOV) a 2 odborní zamestnanci (psychologička, sociálna pedagogička). V čase výkonu tematickej inšpekcie boli 3 zamestnankyne (zástupkyňa riaditeľa, psychologička a zdravotná sestra) na materskej dovolenke. Riaditeľ RC, jeho zástupcovia a vedúci MOV spĺňali kvalifikačné predpoklady. Riaditeľ RC absolvoval 1. a 2. atestáciu, základný a rozširujúci program funkčného vzdelávania. Zástupca riaditeľa pre VMV mal 1. atestáciu a základný program funkčného vzdelávania. Z rozhovoru a predloženej dokumentácie vyplynulo, že vedúci vychovávateľ zodpovedal za plnenie VP RC, vedenie pedagogickej a administratívnej agendy, rozpis pracovných zmien a realizáciu zmien v nich, účelné využitie pracovného času denných a nočných vychovávateľov, pravidelné hodnotenie chlapcov na konci týždňa, ich uvoľňovanie do domáceho prostredia, udeľovanie vychádzok chlapcom. Riadil a usmerňoval pracovnú činnosť vychovávateľov, korigoval zastupovanie denných a nočných vychovávateľov. Z 13 vychovávateľov 5 preukázateľne spĺňalo požadované kvalifikačné predpoklady. Doplňujúce pedagogické štúdium na získanie kvalifikačných predpokladov na výkon pracovnej činnosti v kategórii vychovávateľ s výnimkou jedného ani rozširujúce štúdium špeciálnej pedagogiky nemali 3 s úplným stredným odborným vzdelaním a 1 s úplným stredným všeobecným vzdelaním, 1 s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa a 1 s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa. Vzhľadom na dátumy ich prijatia boli v lehote na ich získanie. Dvaja vychovávatelia s úplným stredným odborným vzdelaním absolvovali špeciálnu pedagogiku a pedagogiku mentálne postihnutých, čím získali vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa. Traja vychovávatelia vrátane povereného pedagogického zástupcu riaditeľa RC mali úväzok aj ako učitelia v rozsahu 3 – 11 hodín týždenne. Osvedčenie o 1. atestácii mali 3 vychovávatelia, jeden z nich aj o 2. atestácii. Sociálna pedagogička a psychologička na materskej dovolenke spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon činností, druhá psychologička prijatá na dobu určitú bola v lehote na získanie kvalifikačného predpokladu na výkon pracovnej činnosti v kategórii psychológ rozširujúcim štúdiom. Z vyjadrenia sociálnej pedagogičky a predloženej dokumentácie bolo zistené, že zodpovedala za ochranu osobných údajov a osobných spisov chlapcov, evidenciu rozhodnutí, vypracovanie správ pre prokurátorske previerky, za komunikáciu so všetkými úradmi, školami a inštitúciami. Viedla prehľad v kmeňovej knihe o počte chlapcov, dokumentáciu o dovolenom a nedovolenom prerušení pobytu chlapcov v RC, zabezpečovala komunikáciu s rodičmi a ostatnými rodinnými príslušníkmi. Zodpovedala za odovzdávanie všetkých informácií riaditeľovi školského zariadenia, vedúcemu vychovávateľovi a poverenému vedúcemu zástupcovi. Prijatá psychologička na dobu určitú

vykonávala odborné činnosti v rámci orientačnej diagnostiky, individuálne a skupinové poradenstvo, intervencie chlapcom s ťažkosťami v krízových sociálnych a životných situáciách v súvislosti s drogovou závislosťou a inými sociálno-patologickými javmi, čo deklarovala jej predložená osobná dokumentácia. Podľa smernice zabezpečovala realizáciu a vypracovanie IRP pre chlapcov. V rozhovore uviedla, že nemala k dispozícii žiadnu relaxačnú miestnosť, preto intervencie pre chlapcov so ŠVVP poskytovala vo svojom vyhradenom priestore pre administratívnu činnosť psychologičky. Za ostatné 2 roky absolvovalo aktualizčné vzdelávanie so zameraním na rozvoj digitálnych kompetencií 20 zamestnancov, 4 inovačné vzdelávanie (Podpora a rozvíjanie kreatívneho myslenia žiakov, Stratégie a metódy na podporu aktívneho učenia sa žiakov, Prezentačné a grafické softvérové aplikácie, Bezpečnosť a ochrana zdravia detí a žiakov v školskom prostredí). Obe zdravotné sestry svojím vzdelaním (diplomovaná všeobecná sestra, diplomovaná psychiatrická sestra) spĺňali podmienky na výkon povolania. Počet 12 nočných vychovávateľov na základe architektonického riešenia RC zodpovedal odporúčanému počtu. Počet vychovávateľov sa vzhľadom na aktuálny počet chlapcov (33) podľa vyhlášky č.232/2008 Z. z. o ŠVZ v znení neskorších predpisov javil vyšší.

Dovolené prerušenie pobytu dieťaťa v RC

Kontrola osobných spisov 10 chlapcov poukázala na postup pri povoľovaní dovoleného prerušenia pobytu chlapcov v RC na základe vyžiadania si stanoviska od príslušného oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (UPSVaR). Dôvodom netrávania vianočných sviatkov v rodinnom prostredí 3 chlapcov, ktorých osobné spisy boli kontrolované, bolo nesúhlasné stanovisko oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Skorší dátum odchodu chlapcov (7-mi chlapci o 4 dni skôr, 14-ti chlapci o 2 dni skôr ako bol termín vianočných prázdnin) z RC súvisel s ich hodnotením, bol oznámený a odsúhlasený zamestnancami oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Otázne bolo ospravedlnenie ich neprítomnosti v škole z dôvodu ich odchodu do domáceho prostredia pred termínom vianočných prázdnin. Podľa evidencie vedenej sociálnou pedagogičkou trávilo pobyt mimo RC v čase vianočných prázdnin v školskom roku 2023/2024 spolu 23 chlapcov zo 40-tich. Rovnaký postup bol zistený aj pri odchode chlapcov na letné prázdniny, pričom 7 chlapcov odišlo 9 dní pred ich termínom, 1 chlapec o 7 dní skôr, 1 chlapec o 4 dni, 2 chlapci o 3 dni a 3 chlapci o 2 dni skôr. Podľa záznamov v osobných spisoch 10 chlapcov trávilo letné prázdniny v domácom prostredí 7 chlapcov, nesúhlasné stanovisko oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately k dovolenému prerušeniu pobytu mali 2 chlapci, 1 bol v tom čase v ústave na výkon väzby a neskôr v ústave výkonu trestu odňatia slobody. Dovolené prerušenie pobytu v RC v čase sobôt a nedeľ, jarných a veľkonočných prázdnin do istej miery súviselo s pozitívnym hodnotením chlapcov (napr. člen ŽR, polootvorenej skupiny). Z 10 chlapcov 6 malo povolený pobyt v rodinnom prostredí počas soboty a nedele, 1 chlapec jednodňovú návštevu súrodencov v CDR. Jesenné prázdniny na základe vhodných podmienok v domácom prostredí mal povolené 1 chlapec. Dvaja z nich mali povolený pobyt počas jarných aj veľkonočných prázdnin, 1 nemal vytvorené podmienky na pobyt v domácom prostredí a jedného si v tom čase nemohol vziať súrodenec. Súčasťou osobných spisov 3 chlapcov neboli žiadosti RC o stanovisko zamestnancov oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

k dovoľenému prerušeniu pobytu počas sobôt, nedeľ, jesenných, jarných a veľkonočných prázdnin.

Nedovoľené prerušenie pobytu dieťaťa v RC

V školskom roku 2023/2024 bolo zaznamenaných 44 nepovoľených prerušení pobytu v RC 25 chlapcami. Kontrolou náhodne vybraných osobných spisov 10 chlapcov bolo zistené, že s výnimkou 2 chlapcov bolo nepovoľené prerušenie pobytu v RC oznámené v súlade s právnym predpisom v ten istý deň alebo na druhý deň, v prípade dní pracovného voľna o 2 dni mailom sociálnou pedagogičkou. V osobnom spise chlapcov boli založené oznámenia o nedovoľenom prerušení pobytu v RC, úradné záznamy o ich vypátraní, odvolanie pátrania, záznamy o porušení ŠP (vo VMV so zaznamenaním času telefonického oznámenia nedovoľeného prerušenia pobytu chlapcami Obvodnému oddeleniu Policajného zboru v Tornali (OO PZ)). Nedovoľené prerušenie pobytu 1 chlapca v RC nebolo riaditeľom RC oznámené bez zbytočného odkladu súdu, ktorý rozhodol o jeho umiestnení do ŠVZ a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa jeho trvalého bydliska. Oznámenie OO PZ v Tornali o nezvestnosti chlapca bolo datované 26. 09. 2023 (2 dni po dovoľenom prerušení pobytu počas soboty a nedele sa nevrátil do RC), súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately až o 9 dní. Uvedený nedostatok sociálna pedagogička zdôvodnila pozabudnutím zaslania oznámenia o nedovoľenom prerušení pobytu. V oznámení zaslanom mailom bolo nesprávne uvedené vyrozumenie zákonného zástupcu (matky) telefonicky, nakoľko matka chlapca zomrela. U daného chlapca boli nedovoľené prerušenia pobytu v RC hlásené súdu v rôznych sídlach bez ohľadu na aktuálne vydané rozhodnutia. V dvoch oznámeniach o nedovoľenom prerušení pobytu chlapcov bol nesprávne uvedený rok 2023 namiesto 2024. Niektoré oznámenia neboli podpísané riaditeľom RC, čo sociálna pedagogička vysvetlila jeho neprítomnosťou a jej podpisom v päte oznámenia. Evidencia nedovoľeného prerušenia pobytu chlapcami v RC bola vedená v knihe útekov (v 2 prípadoch bez chronológie záznamu dátumov) a sociálnou pedagogičkou aj formou tabuliek o hlásení, s výnimkou jedného chlapca boli údaje totožné. Dátum nedovoľeného prerušenia pobytu 2 chlapcami uvedený v knihe útekov (22. 04. 2024) sa nezhodoval s dátumom v oznámení o nedovoľenom prerušení pobytu v RC (21. 04. 2024).

Tvorba a vyhodnotenie individuálnych reedukačných programov

Z kontroly osobných spisov všetkých chlapcov ŠŠI zistila, že na základe uznesenia súdu prichádzalo do RC 8 chlapcov² z CDR, 6 chlapcov³ z DC, 6 chlapcov⁴ z iných RC, 3 chlapci prišli do RC z liečebno-výchovného sanatória (LVS) a 3 chlapci z náhradnej osobnej starostlivosti (NOS). Priamo z rodinného zázemia prišlo 6 chlapcov z neúplnej rodiny, 5 chlapcov z úplnej rodiny.

Počas výkonu tematickej inšpekcie bolo skontrolovaných 10 náhodne vybraných osobných spisov chlapcov, ktoré boli uložené v uzamykateľnej skrini v kancelárii sociálnej pedagogičky, zodpovednej za ich evidenciu. Súčasťou predložených spisov bola dokumentácia, ktorú

² Nitra, Lučenec, Trnava, Veľké Kapušany, Prešov, Nižná Kamenica, Košice, Košická Nová Ves

³ 5 chlapcov DC Záhorská Bystrica, 1 chlapec DC Košice-Barca

⁴ 3 chlapci RC Čerenčany, 2 chlapci RC Mlynky-Biele Vody, 1 chlapec RC Bačkov

kompletizovala sociálna pedagogička pri prijatí chlapca do RC. Dokumentáciu o prijatí chlapca tvorili žiadosť o prijatie, odpoveď k žiadosti s informáciami o dokladoch potrebných pri prijatí chlapca (rodný list, posledné vysvedčenie, zdravotná dokumentácia alebo výpis z nej, občiansky preukaz u detí starších ako 15 rokov, preukaz poistenca, právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu o umiestnení dieťaťa, anamnestický dotazník dieťaťa alebo sociálna správa, správy zo psychologických, pedagogických a špeciálnopedagogických alebo psychiatrických vyšetrení. Súčasťou spisov boli rozhodnutia o prijatí chlapcov a písomné záznamy o anamnestických údajoch (osobná, rodinná, sociálna anamnéza, anamnéza výchovy a vzdelávania, záznamy o odbornej starostlivosti). Proces reedukácie chlapcov sa uskutočňoval prostredníctvom IRP, ktoré boli vypracované v súlade s *internou smernicou č. 02/2023*, ktorá obsahovala jednotlivé etapy IRP a ich hodnotenie, postupy pri stanovení cieľov a metód na dosiahnutie reedukácie chlapcov pre každý úsek (škola, výchova, odborný zamestnanec – psychológ). Súčasťou smernice boli vzory škál rizikového správania a vzor štruktúry samotného IRP. Tvorba a vyhodnotenie IRP boli kontrolované náhodným výberom 10 osobných spisov chlapcov, z ktorých 5 prišli do RC z DC a 5 z iného RC. IRP boli vypracované v písomnej podobe podľa predloženého vzoru pre každého chlapca v RC. Predložené IRP obsahovali školské anamnestické údaje, záznamy z inštitúcie, s ktorými doteraz chlapci spolupracovali, záznamy sociálneho oddelenia ŠVZ, z prvého kontaktu, zdravotné anamnézy, záznamy o návštevách, povolenom pobyte mimo zariadenia, záznamy o útekoch, záznamy a diagnosticko-reedukačné postupy učiteľov, psychológa ŠVZ, vychovávateľov, hodnotenie správania. Súčasťou IRP boli vyplnené pozorovacie škály, ktoré obsahovali podstatné a merateľné ukazovatele osobnosti a správania chlapcov (napr. výkonové vlastnosti dieťaťa, názory, postoje a mravné vlastnosti a pod.). IRP vychádzali zo psychologickkej, sociálnej a špeciálnopedagogickkej diagnostiky. Boli vyhodnocované po uplynutí prvého mesiaca pobytu chlapcov v RC, jeho súčasťou bolo hodnotenie adaptácie chlapcov na pobyt v RC. IRP bolo preukázateľne prehodnocované a upravované podľa potreby, minimálne raz za štvrtrok. Z predloženej dokumentácie IRP bolo zistené, že v niekoľkých IRP chýbalo stanovisko a vyhodnotenie cieľov príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Psychologička zariadenia, zodpovedná za kompletizovanie IRP zodpovedná uviedla, že bola vo svojej funkcii v RC iba krátko, nevedela, že je potrebné prerokovať IRP so sociálnou kuratelou, tých chlapcov, ktorí sú v RC umiestnení na základe rozhodnutia súdu, nakoľko si kuratela robí vlastný plán sociálnej práce, kde si sociálne kurátorky určovali vlastné úlohy a ciele v zmysle ich právnych predpisov. V osobných spisoch chlapcov prichádzajúcich do RC z DC sa nachádzali tzv. diagnostické listy. Obsahovali osobné údaje a rodinnú anamnézu, záznamy liečebného pedagóga DC, správy zo psychologického vyšetrenia, údaje o úrovni školských vedomostí, odporúčaný výchovný prístup a možnosti reedukácie.

Vybavenie izieb a zariadení na osobnú hygienu

Riaditeľ RC umožnil školskej inšpekcii nahliadnuť do zápisnice z ústneho pojednávania konaného dňa 27. 03. 2024 na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva (RÚVZ) so sídlom v Rimavskej Soboti. Predmetom bola mimoriadna a následná previerka v rámci štátneho dozoru so zameraním na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek na priestory ubytovacích zariadení s časovo neobmedzeným ubytovaním internátneho typu. RÚVZ počas výkonu

štátneho zdravotného dozoru (ŠZD) zistilo 11 skutočností, pri ktorých dochádzalo k porušeniu povinnosti stanovených ich zákonom. Z novšej zápisnice (11. 07. 2024) ŠZD vyplynulo, že vytýkané nedostatky boli vo väčšej miere odstránené, prípadne prebiehala rekonštrukcia. RÚVZ vo svojej zápisnici zaznamenalo plánovanú rekonštrukciu, na ktorú sa RC začalo pripravovať v čase výkonu tematickej inšpekcie.

Štvorpodlažná budova pozostávala z podzemného podlažia s priestormi pre sklady, práčovňu, kotoľňu a osobnú hygienu chlapcov (6 sprích). Na prízemí zriadili kancelárie pre úsek administratívy, sociálnej pedagogičky a vedúcej kuchyne, sekretariát a riaditeľňu, zasadačku, jedáleň a kuchyňu. Na 1. poschodí sa nachádzali triedy pre teoretické vyučovanie, priestorovo menšia posilňovňa a počítačová miestnosť vybavená 5 počítačmi, ktorá si vyžadovala rekonštrukciu. Z vyjadrenia riaditeľa RC vyplynulo, že daná miestnosť sa bude rekonštruovať z dôvodu zabudovania káblov do podlahy. Na dvoch poschodiach sa nachádzali izby chlapcov v samostatne zriadených traktoch pre jednotlivé VS, ktoré boli oddelené od spoločnej chodby uzamykateľnými dverami. Na 2. poschodí boli umiestnené 2 VS, na 3. poschodí 4 VS. Každá VS mala okrem 4 izieb s plastovými oknami bez osadených mreží a hygienického zariadenia zriadenú predizbu vybavenú sedačkou, televíznym prijímačom, niektoré aj kreslami. Podlahu v prvých izbách každej VS tvorili dlaždice, v ostatných linoleum. Vybavenie dvojposteľových izieb zodpovedalo požiadavkám, boli zariadené jednodielnymi skriňami, posteľami s matracmi, poduškami, prikrývkami s obliečkami a plachtou podľa počtu ubytovaných chlapcov (2, 1) v izbe. Chýbajúca plachta na posteli zakrytú dekou v jednej izbe bola zdôvodnená prebiehajúcou kontrolou posteľnej bielizne zdravotnou sestrou. Súčasťou zariadenia izby boli vešiak, tabuľa, spoločný stôl, stolička, polička a umelohmotný úložný box pre každého chlapca. Šikmo umiestnené poličky v niektorých izbách chlapcov boli počas tematickej inšpekcie postupne opravované. Dvere do niektorých izieb boli zničené chlapcami v dôsledku ich preliačenia od úderu pästou alebo kopanca nohou, na jedných dverách chýbala kľučka. Z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia chlapcov sa javilo menej vhodne prasknuté sklo na okne a nestabilný stôl v jednej izbe. V niektorých izbách sa nachádzali na strope, nad dverami alebo v okolí ich zárubní praskliny, časť izieb si vyžadovala novú maľovku. Pred vstupom do 2 izieb chýbali dlaždice, v jednej izbe vrchný kryt na radiátore, záclona a závesy, v jednej nebol kryt na osvetlení. Riaditeľ RC v rozhovore zdôvodnil absenciu záclony a závesov strhnutím garníže chlapcami, vrchného krytu radiátora z dôvodu zaistenia ochrany chlapcov. Neobsadené izby boli zväčša uzavreté, v jednej sa nachádzali len posteľe s matracmi, poličky, stôl s jednou stoličkou a vešiak. Nevyužívané boli izby a spoločné priestory 2. VS z dôvodu pripravovanej úpravy (maľovka) izieb a spoločných priestorov. Hygienické zariadenie každej VS tvorili 4 umývadlá, 1 pisoár, 2 WC kabínky, nad umývadlami umiestnené misky na mydlo a zrkadlá. V jednej VS bola k dispozícii len 1 WC kabínka, nakoľko druhá bola nefunkčná (chýbalo sedadlo na WC, využívaná ako skladový priestor), v jednej VS sa dvere WC kabínky nedali otvoriť, ojedinele si stav WC vyžadoval ich výmenu. Nedostatky v dôsledku uvoľnenej parapetnej dosky pod oknom v hygienickom zariadení jednej VS boli v priebehu výkonu tematickej inšpekcie odstránené. Nevýhodou v hygienickom zariadení na 3. poschodí boli praskliny v stropných obkladoch, ich poškodenie alebo nepriliehanie, ojedinele chýbajúci vrchný kryt radiátora. Na 2. poschodí zriadili zborovňu pre vychovávateľov, miestnosť

pre zástupcu, priestor na prezutie, v samostatnom bloku sklad ošatenia, ochrannú miestnosť, miestnosti psychologičky a zdravotnej sestry. Mreže oddeľovali od chodby zdravotnú (izolačnú) miestnosť so 4 posteľami, umývadlom a televíznym prijímačom, hygienické zariadenie (vaňa, umývadlo) si vyžadovalo rekonštrukciu, na toailete bolo nefunkčné svetlo. Využívala sa, podľa vyjadrenia chlapcov, ako návštevná miestnosť. Klubovňa na voľnočasové aktivity bola zariadená sedačkami, váľandou, skriňou, biliardom, knihami a reproduktormi. Na 3. poschodí sa okrem izieb chlapcov 4 VS nachádzali zborovňa pre vychovávateľov a priestor na uloženie potrieb na upratovanie vybavený výlevkou.

Umiestňovanie detí do ochrannej miestnosti

Postup umiestňovania chlapcov do ochrannej miestnosti (OM) upravovala interná smernica č. 01/2023, jej súčasťou bola príloha Formulár na pobyt dieťaťa v ochrannej miestnosti a Časový harmonogram pobytu žiaka v OM. Z vyjadrenia riaditeľa RC vyplynulo, že v školskom roku 2024/2025 nebol žiadny chlapec umiestnený do OM. Predložená evidencia o umiestňovaní chlapcov do OM a vyjadrenia chlapcov v riadenom rozhovore poukázali na jej minimálne využívanie. Založený bol jeden písomný záznam z pobytu chlapca v nej v školskom roku 2023/2024. Dôvodom jeho umiestnenia bolo agresívne správanie a vyhrážanie zabitím iných osôb. Záznam obsahoval podpisy psychologičky a riaditeľa RC, ktorý rozhodol o umiestnení chlapca do OM. Poskytoval informácie o dátume a čase jeho umiestnenia, poskytnutom materiáli (gumená lopta, gumený krúžok, puzzle, sudoku, osemsmerovka), literatúre na čítanie (romány) a vzdelávanie sa (encyklopédie), čase kontaktu so psychologičkou a rozsahu poskytnutej psychologickéj starostlivosti (krízová intervencia). Vzhľadom na krátky pobyt (1,33 hod.) chlapca v OM z dôvodu zavolania rýchlej zdravotníckej pomoci a jeho odvozu na hospitalizáciu do nemocnice nebol uvedený čas vychádzok na čerstvom vzduchu, ani priebežná kontrola jeho zdravotného stavu zdravotnou sestrou. Súčasťou písomného záznamu bol časový harmonogram pobytu chlapca v OM a vykonané činnosti s podpismi príslušných zamestnancov RC (napr. umiestnenie chlapca, privolanie rýchlej zdravotníckej pomoci, jej príchod spolu s Policajným zborom, odvoz chlapca).

Fyzická prehliadka OM poukázala na jej vybavenie v zmysle požiadaviek stanovených vyhláškou o špeciálnych výchovných zariadeniach. Svojou podlahovou plochou 15,64 m² spĺňala predpísanú plochu najmenej 8 m², výška meraná na 4 rôznych miestach bola rozdielna (2,965 m, 2,979 m, 2,988 m a 3,013 m) v dôsledku nerovnosti podlahy alebo stropu smerom k oknu. Posteľ, stôl a sedadlo boli pevne pripevnené k podlahe, ktorú tvorilo linoleum. Vykurovanie zabezpečili radiátorom nachádzajúcim sa spolu s oknom v priestore za mrežou. Jednu stenu upravili ako zelená tabuľa, ostatné boli vymaľované dvomi odtieňmi zelenej farby. Osvetlenie OM bolo mimo dosahu, zvukové zariadenie na privolanie pedagogického zamestnanca bolo funkčné. Na stolíku sa nachádzal materiál na vzdelávanie (knihy, encyklopédie) a relaxáciu (puzzle, náčrtník). Súčasťou OM bol samostatný užívaný priestor so zabudovaným porcelánovým umývadlom a WC s nádržkou na vodu umiestnenou mimo miestnosti.

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti

Z rozhovoru so zdravotnou sestrou a z predloženej dokumentácie vyplynulo, že zdravotná sestra vykonávala vstupnú prehliadku pri prijatí chlapca do RC, viedla zdravotnú dokumentáciu chlapcov, evidenčnú knihu o zdravotnej (izolačnej) miestnosti (dezinfikovanie a umývanie

miestnosti, žiarenie miestnosti žiaričom), knihu o drobných úrazoch, knihu bežných ošetrení detí. Sprevádzala chlapcov na odborné lekárske vyšetrenia a vykonávala asistenciu pri odborných lekárske vyšetreniach detí, podávanie injekcií a predpísaných liečiv chlapcom, správne dávkovanie liekov podľa pokynov ošetrovúcich lekárov. V prípade potreby realizovala odoberanie vzoriek biologického materiálu, objednávanie chlapcov na preventívne prehliadky a vyšetrenia. Ďalej evidovala v zošite preventívne prehliadky, podávala informácie o závažných okolnostiach zdravotného stavu chlapca riaditeľovi školského zariadenia, vedúcemu vychovávateľovi, sociálnej pedagogičke a aj zákonným zástupcom. V prípade núdze poskytovala prvú pomoc. Po návrate chlapcov z úteku vykonávala zdravotnú a hygienickú kontrolu. Zastupujúca zdravotná sestra nemala vedomosť o umiestňovaní chlapcov do OM počas jej pôsobenia v RC. Nevedela o jej praktickom využití, avšak vedela, že v prípade umiestnenia chlapca do OM musí realizovať priebežnú kontrolu. Chlapci v rozhovoroch potvrdili, že zdravotná sestra im podávala lieky, sprevádzala ich na lekárske odborné vyšetrenia, realizovala vstupnú prehliadku a poskytovala potrebnú zdravotnú pomoc. V prípade jej neprítomnosti (sviatky, víkendy) počas choroby chlapcov na ich zdravotný stav dohliadali vychovatelia usmernení zdravotnou sestrou zariadenia.

Zistenia z riadeného rozhovoru s deťmi k dodržiavaniu detských a ľudských práv

ŠŠI uskutočnila riadené rozhovory s 10 chlapcami zariadenia, týkajúce sa bezpečnosti a dodržiavania detských a ľudských práv v RC. Všetci opýtaní sa cítili bezpečne a dobre v priestoroch zariadenia. Aj napriek súčasnému pocitu bezpečia sa 2 chlapci vyjadrili, že v minulosti približne pred rokom sa objavilo šikanovanie, avšak konflikt sa riešil trestným oznámením na polícii a agresor je v súčasnosti vo väzbe. Spomínaný konflikt bol v minulosti riešený aj uvedený v správe z Generálnej prokuratúry. Slovné prestrelky, slovné hádky potvrdili 4 chlapci, ale nepovažovali ich za dôvody, prečo by sa v zariadení nemali cítiť bezpečne. Jeden z oslovených chlapcov priznal fyzické násilie - bitku a facku, ktoré odôvodnil tým, že chlapec z inej skupiny zapáral do chlapcov jeho skupiny, tak si zastal chlapcov svojej skupiny a „skočili do seba“. Ďalej uviedol, že vychovatelia to videli, rozdelili ich a spravodlivo doriešili. Jeden z opýtaných chlapcov uviedol, že dôvody, pre ktoré sa v zariadení necítil bezpečne a dobre, bola bitka a facka od iného chlapca. Analýzou záznamov z udelených výchovných opatrení bolo zistené, že obaja chlapci potvrdzujúci fyzické násilie boli aktérmi spomínanej bitky v spoločenskej miestnosti. Na otázku, kde najčastejšie dochádza k násiliu v zariadení sa 4 chlapci nevyjadrili vôbec, 1 chlapec uviedol spomínanú spoločenskú miestnosť, 1 chlapec dielňu a 4 chlapci uviedli, že násilie v pravom slova zmysle v zariadení nevideli ani nezažili, čo sa potvrdilo aj v nasledujúcich výpovediach. Na otázku, či boli svedkom, ale osobne zažili niektorú formu fyzického násillia 7 chlapcov uviedlo, že nezažili, 1 chlapec uviedol súbežnú odpoveď nebol svedok ani nezažil, 2 chlapci zažili násilie osobne. Vzhľadom na to, že väčšina opýtaných chlapcov fyzické (psychické) násilie v RC nepociťovali. Školská inšpektorka položila otázku, či by sa niekomu s nepríjemnými skúsenosťami v RC zdôverili, keby sa násilie v zariadení týkalo ich osobne. Väčšina chlapcov (9 z 10) uviedla, že v tom prípade by sa zdôverili dospelaj osobe, 1 z chlapcov uviedol, že zatiaľ sa zdôverovať nemal prečo, nepríjemné skúsenosti s násillím v RC nemal. 6-ti chlapci uviedli, že akékoľvek náznaky násillného správania v zariadení by riešili s vychovávateľmi, 2 chlapci s pani psychologičkou

a 2 chlapci uviedli, že nemali prečo, keďže žiadne skúsenosti s násilím v RC nemali. Všetci chlapci potvrdili, že v prípade prejavu násilného správania chlapcov sa tieto prejavy riešili. Na otázku prejavov nevhodného správania zamestnancov voči chlapcom 1 chlapec odmietol na otázku jednoznačne odpovedať, iba uviedol, že pociťuje krivdu, keďže mu neoprávnene boli udelené trestné body. Nevhodné prejavy zo strany zamestnancov RC nepociťovalo 8 chlapcov z 10. Jeden chlapec uviedol, že si myslel, že bol pán vychovávateľ na neho „horší, prísnejší“. Prejavy nevhodného správania voči iným deťom nebolo žiadnym chlapcom zaznamenané. 8 z 10 chlapcov uviedlo, že si mohli vybrať, čo budú robiť vo svojom voľnom čase, 2 opýtani uviedli, že voľný čas vyplňali podľa harmonogramu činností. Najčastejšie využívali svoj voľný čas športovou aktivitou (5 chlapci), záujmovou činnosťou (3 chlapci) a 2 chlapci sa venovali pravidelnej činnosti podľa harmonogramu. Všetci chlapci uviedli, že mohli na komunite prejaviť svoj názor, iba 2 chlapci uviedli, že nie vždy sa im chcelo vyjadrovať svoj názor. Taktiež všetci oslovení chlapci v riadenom rozhovore uviedli, že im bolo umožňované do RC aj z RC telefonovať so zákonným zástupcom, prípadne s inou blízkou osobou. Vychovávateľ im ponechával súkromie na telefonovanie, telefonický hovor mali na vymedzený čas podľa toho, v akej skupine sa chlapec nachádzal, avšak vždy minimálne 10 minút. V prípade potreby mohli telefonovať v rómskom alebo maďarskom jazyku. Ďalej všetci opýtani uviedli, že im bola v zariadení poskytovaná bežná zdravotná starostlivosť, v prípade potreby zubárske a chirurgické vyšetrenie. Jeden z chlapcov uviedol, že mu pri futbale vyskočilo koleno, a preto išiel na chirurgiu s pani zdravotnou sestrou. Každodenné vychádzky okrem piatku potvrdili všetci opýtani, v piatok prebiehalo veľké upratovanie a po ňom sa im už nechcelo ísť von. Chlapci boli riadne informovaní, prečo sa v zariadení nachádzali a ako dlho v ňom ešte budú. Návštevu sociálnej kurately potvrdilo 9 z 10 chlapcov. 2 chlapci 10 uviedli, že sa ešte nerozprávali so sociálnou kuratelou, čo bude nasledovať po prepustení z RC, čo odôvodnili tvrdením, že mali nariadenú ústavnú starostlivosť a do 18 bolo ešte ďaleko. Nik z opýtaných chlapcov nebol umiestnený v ochranej miestnosti. Aj napriek tomu, že niektorí chlapci ešte návštevy príbuzných nemali, vedeli povedať, že priebeh návštevy závislý od hodnotenia a skupiny v ktorej sa nachádzali (2 chlapci) a môže prebiehať na stanovenom mieste (5 chlapcov), prípadne mimo zariadenia na území obce (3 chlapci). 2 chlapci z 10 uviedli, že im nenadväzoval ich učebný/študijný odbor na ich súčasný odbor z dôvodu, že daný odbor sa v RC nevyučuje. Jeden chlapec uviedol, že ho jeho zvolený odbor nebavil, preto sa stal záškolákom a skončil v RC. Ponúkli mu odbor, ktorý ho baví a chce sa v ňom vyučiť, len nevie či sa mu to podarí, keďže 18 rokov bude mať skôr, ako skončí školský rok.

2 ZÁVERY

RC malo s prihliadnutím na reálne podmienky jasne formulovanú víziu a stratégiu rozvoja. Výchovný program umožňoval realizovať výchovu a vzdelávanie v súlade s princípmi a cieľmi školského zákona. Súčasťou školského výchovného programu boli tematické oblasti výchovy. Obsahoval vlastné ciele a zohľadňoval špecifiká zariadenia.

V RC pôsobilo 24 pedagogických zamestnancov (riaditeľ RC, jeho 2 zástupcovia, 13 vychovávateľov, 2 učitelia, vedúci MOV, 5 MOV) a 2 odborní zamestnanci (psychologička, sociálna pedagogička). Vedúci pedagogickí zamestnanci, pedagogickí a odborní zamestnanci spĺňali kvalifikačné predpoklady a požiadavky. V čase výkonu tematickej inšpekcie boli 3 zamestnankyne (zástupkyňa riaditeľa, psychologička a zdravotná sestra) na materskej dovolenke. Psychologička prijatá na dobu určitú bola v lehote na získanie kvalifikačného predpokladu na výkon pracovnej činnosti v kategórii psychológ.

Dovolené **prerušenie pobytu** chlapcov v RC počas prázdnin, v čase sobôt a nedeľ súviselo s pozitívnym hodnotením chlapcov, realizovalo sa na základe vyžiadaného stanoviska od príslušného oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré preverilo vhodnosť pobytu dieťaťa v rodine. Skoršie odchody chlapcov na prázdniny o niekoľko dní súviseli s hodnotením, sporné bolo ospravedlnenie ich neprítomnosti v škole. V RC bolo v školskom roku 2023/2024 zaznamenaných 44 nepovolených prerušení pobytu. Všetky nepovolené prerušenia pobytu okrem 2 boli riadne oznámené riaditeľom RC bez zbytočného odkladu súdu, ktorý rozhodol o jeho umiestnení do ŠVZ a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa trvalého bydliska chlapca.

Dokumentácia chlapcov bola vedená kompletne podľa štruktúry určenej v internet smernici zariadenia. IRP vychádzali z diagnostických správ chlapcov, boli vypracované po adaptačnej fáze pobytu chlapca v zariadení, prehodnocované každé 3 mesiace a v prípade potreby vhodne aktualizované. Súčasťou IRP boli preukázateľne škálovacie analýzy rizikového správania chlapcov. V niekoľkých IRP chýbali stanoviská a vyhodnotenia cieľov od príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. IRP ktoré obsahovali stanoviská sociálnej kurately boli formálne, bez aktívneho zapojenia sa do hodnotenia.

Materiálno-technické a priestorové podmienky RC umožňovali výchovu a reedukáciu v súlade s cieľmi a princípmi výchovy určenými školským zákonom. Výchova prebiehala v priestoroch, ktoré boli skontrolované a schválené RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote. V RC využívali OM iba sporadicky, spĺňala požadované normy a vybavenie v zmysle požiadaviek stanovených vyhláškou o špeciálnych výchovných zariadeniach. V školskom roku 2023/2024 bola použitá OM iba raz, z dôvodu agresívneho správania chlapca a vyhrážania zabitím iných osôb. Podmienky na dodržiavanie detských a ľudských práv v zariadení boli vytvorené, preukázateľne sa dodržiavali. Chlapcom bola poskytovaná zdravotná starostlivosť, psychologická intervencia, kontakt s rodinou či iným príbuzným. V RC preukázateľne umožňovali prijímať návštevy, telefonovať, písať listy, preberať zásielky, zmysluplne využívať voľný čas. Riaditeľ RC zapájal chlapcov do lyžiarskeho výcviku a rôznych športových súťaží, olympiád. Hodnotiaci systém RC a reedukačné postupy podporovali k zmene správania, konania chlapcov k spoločensky akceptovateľným formám správania v bežnom živote.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 122 ods. 11 zákona č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (*vyhodnotenie a úprava individuálneho reedukačného programu bez spolupráce s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately*).

2. § 10 ods. 2 vyhlášky č. 323/2008 Z. z. o špeciálnych výchovných zariadeniach v znení neskorších predpisov (*neoznámenie nedovoleného prerušenia pobytu riaditeľom reedukačného centra bez zbytočného odkladu súdu, ktorý rozhodol o umiestnení chlapca do špeciálneho výchovného zariadenia a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa trvalého bydliska chlapca*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. **odporúča** kontrolovanému subjektu
 - doplniť do školského poriadku RC podmienky na využívanie PC a prístup k internetu;
 - vybudovať a zariadiť relaxačnú miestnosť pre žiakov so ŠVVP na poskytovanie intervencií;
 - skompletizovať dokumentáciu o dovoľenom prerušení pobytu chlapcov v RC založením žiadostí o poskytnutie stanoviska zamestnancov oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately;
 - zamerať kontrolnú činnosť na vedenie dokumentácie o nedovolenom a dovoľenom prerušení pobytu chlapcov v RC s cieľom odstrániť výskyt nezrovnalosti v nej;
 - zrealizovať výmenu poškodených stropných obkladov a zabezpečiť funkčnosť WC kabínok.
2. **ukladá kontrolovanému** subjektu v lehote do 07. 03. 2024 **prijatť konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa *individuálneho reedukačného programu a nedovoleného prerušenia pobytu*.

Správu o splnení prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Banská Bystrica v termíne do 30. 06. 2025.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Výchovný program RC Tornaľa
2. Školský poriadok RC Tornaľa
3. Organizačný poriadok RC Tornaľa
4. Návštevný poriadok RC Tornaľa
5. Prevádzkový poriadok pre ubytovacu čašť RC Tornaľa
6. Koncepčný zámer rozvoja ŠVZ 2023-2028
7. Smernica o právach a povinnostiach žiakov a zákonných zástupcov
8. Smernica k prevencii a riešenu šikanovania žiakov v RC Tornaľa
9. Smernica sociálno-patologických javov
10. Smernica k prevencii a riešenu šikanovania žiakov v RC Tornaľa
11. Smernica mesačné hodnotenia vychovávateľov
12. Smernica k pobytu dieťaťa v ochrannej miestnosti
13. Smernica individuálny reedukačný program

14. Manuál pre uskutočňovanie telefonických rozhovorov žiakov
15. disciplinárny a bodovací poriadok, hodnotiaci kniha, záznamy o hodnotení
16. osobné spisy pedagogických a odborných zamestnancov - personálna agenda
17. dokumentácia sociálnej pracovníčky: evidencia dovolení a vyjadrení orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
18. dokumentácia sociálnej pracovníčky: evidencia útekov, oznámenia útvaru PZ, oznámenia súdu, oznámenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, evidencia oznámení
19. osobný spis dieťaťa: záznamy z prvého kontaktu, záznamy sociálneho oddelenia, školské a zdravotné anamnestické údaje, záznamy z inštitúcií s ktorými dieťa spolupracovalo
20. individuálne reedukačné programy: správy zo psychologickej, sociálnej a špeciálno-pedagogickej diagnostiky, záznam z adaptačného mesiaca/mesačné hodnotenie, záznamy o diagnosticko-reedukačných postupoch (škála vlastností a prejavov správania sa žiakov v RC)
21. evidenčná kniha a písomné záznamy o priebehu použitia ochrannej a karanténnej miestnosti
22. zdravotná anamnéza klienta
23. evidencia úrazov
24. informačný dotazník

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Ing. Bc. Darina Žemberová

Dňa: 13. 02. 2025

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trenčín:

Mgr. Ing. Bc. Darina Žemberová

b) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Nitra:

Ing. Iveta Trévaiová

c) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Peter Tóth, riaditeľ reedukačného centra

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 14. 02. 2025 v Banskej Bystrici:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:

Mgr. Ing. Bc. Darina Žemberová

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Peter Tóth

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Mgr. Peter Tóth

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Ing. Bc. Darina Žemberová, školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti